

Charakteristika vyučovacího předmětu

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova

Časové vymezení předmětu: 1.-9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu: Předmět se vyučuje ve třídě nebo ve speciální učebně pro hudební výchovu, kde jsou zajištěny učební pomůcky a nástroje pro realizaci tohoto předmětu.
V rámci výuky se konají třídní nebo celoškolní hudební vystoupení, projekty, organizují se hudební představení, besedy, exkurze a koncerty.

Obsahové vymezení předmětu:

1. Vede žáka k lepšímu porozumění, aktivnímu vnímání a realizaci hudby prostřednictvím činností: *vokálních* (zpěv), *instrumentálních* (hra na rytmické či melodické nástroje), *hudebně pohybových a percepčních*.
2. Ve vokálních činnostech jde o rozvoj a kultivaci jeho pěveckého a mluvního projevu, upevnění správných pěveckých i mluvních návyků. Dle svých možností rozšiřuje žák svůj hlasový rozsah.
3. V činnostech instrumentálních jde o hru na hudební nástroj či jednoduchý rytmický nástroj a jejich praktické využití při interpretaci písně či skladby.
4. Při hudebně pohybových činnostech žák rozvíjí svůj cit pro hudbu, a to ztvárněním jejího charakteru pohybem (gesta, tanec).
5. Při poslechových činnostech žák vnímá hudbu a analyzuje ji z hlediska žánrového, stylového i citového.
6. Zažívat radost z hudby a poznávat její hloubku vlastním prožitkem.
7. Poznávání vlastního kulturního zakotvení a vlastního etnika. V rámci českých národních lidových písní, jejich historie, podmínek vzniku, znaků, charakteru a osobním prožitkem si uvědomují jejich aktuálnost a nutnost existence i v dnešní době.
8. Poznávají i písně romské komunity, společně se zvyky a obřady, ke kterým se vážou (příp. vietnamská kultura, písně). Respektují zvláštnosti těchto etnik, hledají společné a rozdílné znaky.
9. Seznamují se s životem lidí v jiných zemích, jejich kulturních zájmů a hudebních projevů, poznávají tradice, zvyky, národní písně, vánoční písně, poslouchají skladby jejich hudebních autorů.

Naplňování klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- využívání metod herních aktivit, zajímavých hudebních nápadů, improvizací a motivačních prvků
- zařazování takových činností, kterými si žák osvojuje základní pěvecké a instrumentální dovednosti
- umožňování žákům realizovat vlastní hudební nápady, experimentování

Kompetence komunikativní

- využívání prvků dramatické výchovy, důraz klademe na prožitkové hudební vyjadřování
- používání jednoduché hudební symboliky
- různými formami (koncert, beseda, exkurze, hudební vystoupení) seznamování žáků s různými hudebními projevy

Kompetence občanská

- podporování žáků v účasti na různých hudebních soutěžích
- vedení žáků k účasti na hudebních vystoupeních školy

Kompetence pracovní

- používání různých hudebních pomůcek a modelů pomáhajících tvořivému a aktivnímu učení

Kompetence sociální a personální

- dodržování společenských pravidel, norem
- akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- poznání osobního úspěchu
- utváření vhodných podmínek pro spolupráci, povzbuzování a hodnocení

Naplňování průřezových témat:

Konkrétní naplňování průřezových témat uvádíme v tabulce vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Hudební výchova.

Průřezová témata zde přiřazujeme ke konkrétnímu výstupu, učivu.

Předmět Hudební výchova prolíná do všech vyučovacích předmětů.

Učitel vede žáka k: formování vlastní osobnosti, utváří a kompletuje jeho vědomosti, dovednosti a návyky. Stává se jeho rádcem a pomocníkem na dlouhé cestě poznávání sebe sama, blízkého i širokého hudebního okolí.

Hudební výchova 1. - 3. ročník

Vokální činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Hlasová hygiena	- upevňuje si zásady správného zpěvu - postoj, dechovou a hlasovou techniku nasazení a tvoření tónu, kvalitní výslovnost	- k učení - pracuje s vlastním tělem a hlasem	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, individuální přístup, hry s motivačními prvky	1.-3. ročník září - listopad	
Intonace	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně - upevňuje zpěv přiměřeného hlasového rozsahu - zvládá jednoduchý rytmicko-melodický kánon - intonuje podle notového zápisu (1.-5.tón)	- k učení - tvoří hudební dovednosti	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, skupinová práce, hudební hry, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky	1.-3. ročník celoročně	
Nácvik písní, zpěv	- zazpívá písně lidové, koledy, dětské umělé písně, českou hymnou - pozná písně jiných kultur a etnik (romská, vietnamská, aj.) - zpívá písně ve 2/4 a 3/4 rytmu - střídá zpěv sólový a sborový - rozpozná a respektuje předešlou a dohru	- k učení - osvojuje dovednosti - pracovní - používá hudební pomůcky - občanská - účastní se pěveckých soutěží a hudebních vystoupení	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Kreativita Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Kulturní diference	frontální výuka, skupinová a individuální práce, hudební hry, pěvecká vystoupení, koncert, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávka	1.-3. ročník celoročně	sólový zpěv, zpěv v menším sboru
Grafický záznam vokální hudby, orientace v notovém záznamu	- sleduje notový zápis a orientuje se podle něho (stoupavá a klesavá melodie, refrén, pořadí slok) - čte a zapisuje rytmické schéma písně - orientuje se v notovém záznamu jednoduché melodie a reprodukuje ji	- k učení - osvojuje dovednosti	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, skupinová práce, hudební hry	celoročně	

	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny (nástupy a ukončení písně) - dodržuje dynamiku a tempo písně 					
Rytmizace a melodizace jednoduchých textů, improvizace v rámci nejjednodušších hudebních forem Pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje jednoduchá slova, slovní spojení či věty - opakuje si dětské popěvky, rozpočítadla, říkadla, rčení, pranostiky - na základě textu vytváří vlastní rytmizaci k jednoduchým rytům - vymýšlí svůj text (slova, slovní spojení) pro rytmické hraní - využívá své tělo (rytmické pleskání, tleskání, dupání) - tvoří vlastní melodii k jednoduchým veršům a říkadlům - improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - vokální improvizaci provádí na základě diatonických - rozšiřuje svůj hlasový rozsah - seznamuje se s dvojhlasem a vícehlasem (prodleva, kánon, lidový dvojhlas) 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - osvojuje si dovednosti - pracovní - napomáhá tvořivému učení 	<p>Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání , Kreativita</p>	<p>frontální výuka, skupinová a individuální práce, hudební hry</p>	<p>1.-3. ročník celoročně</p>	<p>aktivní zapojení do rytmizačních a melodizačních her a cvičení</p>

Instrumentální činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Využití jednoduchých rytmických i melodických hudebních nástrojů k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - používá jednoduché rytmické nástroje - vymýšlí a hledá v okolí zajímavé rytmické nástroje, vytváří vlastní - doprovází písně či rytmy na rytmické nástroje (využívá Orffův instrumentář) - k doprovodu písní používá i hru na své tělo - doprovází písně či rytmy na melodické nástroje (zvonkohra) - ve formě T-D doprovází i předehtu, mezihru a dohru - tvoří předehtu, mezihru a dohru - seznamuje se s jednoduchou písňovou formou 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - osvojuje dovednosti - pracovní - vytváří aktivní výuku 	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova - tematický okruh - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání a kreativita 	<ul style="list-style-type: none"> skupinová a individuální práce, hudební hry, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky 	1.-3. ročník celoročně	

Hudebně pohybová činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Pohyb, tanec, tempo, dynamika melodie, taktování, pohybová improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - pohybově využívá krok (pochod), poskok, taneční krok - zatancuje jednoduchý tanec v 2 dobém i 3 dobém rytmu (polka, mazurka, koštětový tanec, ukolébavka) - připojí vhodný pohybový projev k písni a skladbě - pozná dobře směr melodie a znázorní ho pohybem - seznamuje se s taktováním, taktuje do 2/4 a 3/4 rytmu - pohybově reaguje na změnu v proudu znějící hudby - vytváří pohybovou improvizaci - orientuje se v prostoru, pamětně uchovává a reprodukuje pohyby při tanci či pohybových hrách 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - umožňuje experimentovat - komunikativní - podporuje prožitkovost 	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Kreativita , Sociální rozvoj - Komunikace	hudebně pohybové hry, pantomima, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky, taneční hry se zpěvem	1.-3. ročník celoročně	tanec součástí vystoupení pro rodiče a spolužáky

Poslechová činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Tón Tempo Dynamika	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, určí výšku, délku, barvu a sílu tónu - řeší vztahy mezi tóny, pojmy - souzvuk a akord - rozpozná výrazné tempo skladby a v ní si všímá změn - určí dynamické změny v proudu znějící hudby, určí náladu skladby - vymýšlí vhodný název vycházející z poslechu skladby - hledá shody a rozdíly mezi jednotlivými hudebními ukázkami 	- k učení - práce s hudebními pojmy	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Kreativita	frontální výuka, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky	1.-3. ročník celoročně	
Malá písňová forma	- pozná opakující se části	- k učení - získává dovednosti	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, hudební hry, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky	1.-3. ročník duben - červen	
Vlastní poslech hudebních skladeb, hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - rozumí pojmům - skladatel, autor textu, text písně, repetice, předehra, mezihra, dohra - rozpozná při poslechu hudební nástroje (obrazy a konkrétní ukázky) 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - orientuje se v pojmech, získává - komunikativní - účastní se koncertu 	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, audio a video nahrávky, koncert	1.-3. ročník 2. celoročně	
Hudební nauka	- rozlišuje jednoduchou hudební symboliku	- k učení - seznamuje se s hudební	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj			

<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy houslový klíč, mezery a linky v notové osnově - zapíše rozsah not c1-g1 - odliší hodnoty noty celé, půlové, čtvrt'ové - vysvětlí hudebními pojmy pauza, pomlka, refrén, sloka, repetice, piano, forte 	symbolikou	schopností poznávání	frontální výuka, hry, demonstrační pomůcky	1.-3. ročník celoročně	
---	------------	----------------------	--	-------------------------------	--

Hudební výchova 4. - 5. ročník

Vokální činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Hlasová hygiena	- dbá o hlasovou hygienu, rozšiřuje svůj hlasový rozsah	- k učení - pracuje s vlastním tělem a hlasem	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání	frontální výuka, individuální přístup, hry s motivačními prvky	4.-5.ročník září - listopad	
Intonace a zpěv	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu, v durových i mollových tóninách - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - intonuje v přiměřeném rozsahu A-c2 - intonuje předem poslechnutý jednoduchý rytmicko-melodický motiv (dur i moll) - intonuje podle notového zápisu - zvládá rytmický kánon - zkouší jednoduchý lidový dvojhlas (zpěv v terciích, halekačky) - zpívá písně ve 2/4 a 3/4 rytmu	- k učení - tvoří hudební dovednosti - sociální a personální - povzbuzuje, hledá cestu k dosažení úspěchu	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání , Komunikace	frontální výuka, skupinová práce, hudební hry, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky, návštěva koncertu, pěvecké vystoupení	4.-5. ročník celoročně	sólový zpěv, zpěv v menším sboru, pěvecké vystoupení pro spolužáky či rodiče
Grafický záznam vokální hudby, orientace v notovém záznamu Pěvecké dovednosti	- sleduje notový zápis a orientuje se podle něho (stoupavá a klesavá melodie, refrén, pořadí slok) - čte a zapisuje rytmické schéma písně - orientuje se v notovém záznamu jednoduché melodie a reprodukuje ji	- k učení - osvojuje dovednosti	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání , Kreativita			

- reaguje na pokyny (nástupy a ukončení písně)
- dodržuje dynamiku a tempo písně
- zazpívá jednoduchou melodii či píseň podle jednoduchého notového zápisu s oporou melodického nástroje
- rozšiřuje svůj hlasový rozsah
- prohlubuje dvojhlas a vícehlas (lidový dvojhlas, prodleva, kánon)

frontální výuka,
skupinová práce,
hudební hry

4.-5. ročník
leden - březen

Instrumentální činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Rytmické nástroje, hudební nástroje, doprovodná hra, hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše doprovodí na rytmické nástroje (melodické nástroje) jednoduchou melodii či píseň - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popř. složitější hudební nástroje k doprovodní hře - reprodukuje jednoduché motivy skladeb a písní - vymýšlí a hledá v okolí zajímavé rytmické nástroje - používá Orffův instrumentář - doprovází píseň či melodii melodickým nástrojem (flétna, housle, klavír) - vytváří jednoduché přede hry, mezihry, dohry - provádí elementární hudební improvizace - využívá jednoduchou písňovou formu 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - osvojuje dovednosti - pracovní - vytváří aktivní výuku - komunikativní - zdůrazňuje prožitkovost - sociální a personální - umožňuje spolupráci a úspěch - občanská - podporuje účast na hudebních vystoupeních 	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání , Kreativita Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj - Poznávání lidí , Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní diference 	<p>skupinová a individuální práce, hudební hry, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky</p>	<p>4.-5. ročník celoročně</p>	

Hudebně pohybová činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Pohyb,tanec, taneční kroky, pohybová improvizace, taktování	<ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem - s využitím tanečních kroků zatancuje jednoduchý tanec (mazurka, polkový a valčíkový krok) - vymyslí a ztvární jednoduchou pohybovou improvizaci - připojí vhodný pohybový projev k písni a skladbě - pozná dobře směr melodie a znázorní ho pohybem - taktuje do 2/4 a 3/4 rytmu - pohybově reaguje na změnu v proudu znějící hudby - orientuje se v prostoru, pamětně uchovává a reprodukuje pohyby při tanci či pohybových hrách 	- k učení - umožňuje experimentovat	<p>Osobnostní a sociální výchova - tematický okruh - osobnostní rozvoj - kreativita</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj - Komunikace</p>	<p>hudebně pohybové hry,pantomima,doprovodná hra na hudební nástroj,audio nahrávky,taneční hry se zpěvem</p>	4.-5. ročník 2. pololetí školního roku	

Poslechová činnost

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Písňová forma, hudební nástroje, opera, muzikál, hudební terminologie, hudební skladba, hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, autoři hudby české i světové	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná prakticky jednoduchou písňovou formu a-b, a-b-a - pozná koncert pro sólový hudební nástroj - seznámí se s rozdíly mezi operou a muzikálem - rozpozná v proudu hudby jednoduché hudební nástroje - roztřídí hudební nástroje do skupin: dechové, žesťové, bicí, strunné - pozná a určí tempo skladby, dynamické změny - orientuje se v terminologii - zesilování, zeslabování - pozná opakující se melodické a rytmické motivy ve skladbě - určí náladu skladby, dokáže mluvit o pocitech, dojmech z hudby - hledá skryté významy a analogie v hudbě - rozezná hudbu vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální - seznamuje se s českými i světovými autory hudby (Smetana, Dvořák, Mozart, Bach, Vivaldi) 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - práce s hudebními pojmy a symbolikou 	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj - Poznávání lidí Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá 	<p style="text-align: center;">frontální výuka, doprovodná hra na hudební nástroj, audio nahrávky, koncert, beseda</p>	4.-5. ročník celoročně	

Hudební nauka	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná jednoduchou hudební symboliku - houslový klíč, notová osnova, noty a jejich délky, pomlky - zapisuje do notové osnovy noty c1-c2 - zapíše jednoduchý rytmický a melodický diktát - opakuje si hudební pojmy (pauza, pomlka, refrén, sloka, repetice, piano, forte, mezoforte) 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení-seznamuje se s hudební symbolikou 	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání 	frontální výuka, hry, demonstrační pomůcky	4.-5. ročník leden - březen	
----------------------	---	---	--	--	--	--

1.-3. ročník
celoročně